

Університет імені Альфреда Нобеля

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
РЕКТОР,
ГОЛОВА ПРИЙМАЛЬНОЇ КОМІСІЇ

С.Б. ХОЛОД

“30” Квітня 2024 р.

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PhD)

*з галузі знань
05 «Соціальні та поведінкові науки»*

Затверджено на засіданні приймальної
комісії, протокол №4 від 23.04.2024 р.

Програма додаткового вступного фахового випробування з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» / С.О. Федулова, А.О. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2024. – 9 с.

Укладачі:

С.О. Федулова, доктор економічних наук, професор;

А.О. Задоя, доктор економічних наук, професор.

Затверджено на засіданні приймальної комісії, протокол №4 від 23.04.2024 р.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри глобальної економіки, протокол №8 від 21.03.2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Структура додаткового вступного фахового випробування.....	3
3. Змістова програма вступних випробувань	4
3. Критерії оцінювання результатів вступних випробувань.....	4
4. Приклад типової практичної ситуації.....	6
5. Література.....	7

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою додаткового вступного фахового випробування є встановлення рівня знань та умінь осіб, які виявили бажання навчатися в аспірантурі за напрямом знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» та виявлення схильності до ведення науково-дослідницької та пошуково-аналітичної роботи, для визначення здатності вступників засвоювати відповідні фахові навчальні програми.

До вступних випробувань допускаються особи, що мають ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста за не спорідненими спеціальностями «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)», «Управління персоналом та економіка праці», а також особи, що здобули ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста за іншою спеціальністю іншої галузі знань.

Програма фахового вступного випробування охоплює дисципліни:
економіка,
політологія,
психологія;
соціологія.

Під час підготовки до вступного випробування рекомендується користуватися літературою, список якої наведено наприкінці комплексу матеріалів.

Під час проведення додаткового вступного фахового випробування для вступу на навчання в аспірантурі екзаменаційна комісія визначає ступінь готовності вступника до опанування програмного матеріалу.

Вступні випробування проводяться з усіма претендентами стосовно зарахування на навчання в аспірантурі. Під час екзамену вступник повинен дати максимально повні відповіді. Кожен член екзаменаційної комісії оцінює якість кожної відповіді, фіксуючи своє рішення письмово.

2. СТРУКТУРА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Додаткове вступне фахове випробування складається з двох частин:

- 1) теоретична частина, яка передбачає перевірку засвоєння теоретичного матеріалу у формі відповідей на два питання із зазначених дисциплін;
- 2) практична частина, яка передбачає письмове розв'язання типового професійного завдання.

Практична частина містить типові професійні завдання за змістовими модулями, що імітують умови (ситуації) практичної діяльності.

3. ЗМІСТОВА ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Розділ 1. Економіка

1. Економічні категорії та економічні закони.
2. Економічні системи.

3. Держава як суб'єкт національного регулювання.
4. Регіонознавство.
5. Державне управління та місцеве самоврядування
6. Сталий розвиток держави
7. Європейська інтеграція та регіоналізація
8. Власність, її сутність і місце в економічній системі.
9. Сутність грошей, еволюція і типи грошей.
10. Конкуренція, її форми та типи, вплив на розвиток суспільного виробництва.

Розділ 2. Політологія

1. Політика як соціальне явище. Історія розвитку політичної думки.
2. Політична влада. Демократія у політичному житті суспільств.
3. Політичні відносини.
4. Людина і політика.
5. Політична діяльність як рушійна сила політичного процесу.
6. Політична свідомість і політична культура.
7. Політика України в системі сучасних міжнародних відносин.
8. Міждержавні конфлікти в сучасних умовах.
9. Стійкий розвиток в умовах глобалізації.
10. Розуміння сили в контексті національної безпеки

Розділ 3. Психологія

1. Психологія як наука.
2. Галузі та міждисциплінарні зв'язки психології.
3. Операції мислення та їх характеристики: аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, узагальнення.
4. Поняття особистості. Співвідношення понять індивідуальності-особистість-індивідуальність.
5. Види травмуючих ситуацій.
6. Поняття посттравматичного стресового розладу.
7. Діагностика і критерії хронічних змін особистості.
8. Міжособистісне спілкування як предмет психологічного пізнання.
9. Значення спілкування у розвитку людини.
10. Взаємозв'язок міжособистісного спілкування з іншими видами спілкування особистості.

Розділ 4. Соціологія

1. Основні етапи становлення соціологічної думки.
2. Соціальні інститути, їх види та функції.
3. Соціологія особистості як окрема галузь соціології.
4. Соціальні статуси й ролі як складові соціальної структури суспільства.
5. Внутрішня духовна структура особистості. Ієрархічна теорія потреб А. Маслоу.

6. Співвідношення понять „людина”, „індивід”, „особистість”.
7. Конкуренція та конкурентоспроможність, конкурентний статус.
8. Поняття „соціальний статус”. Класифікація соціальних статусів.
9. Соціальні статуси й ролі як складові соціальної структури суспільства.
10. Соціалізація особистості. Агенти та інститути соціалізації.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

4.1. Для конкурсного відбору при прийомі на навчання в аспірантурі проводяться вступні іспити за фаховими дисциплінами відповідно до програм вступних випробувань.

Додаткове вступне фахове випробування має на меті встановити відповідність рівня знань та практичної підготовки претендентів до вирішення науково-дослідних, науково-педагогічних та управлінських професійних завдань у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

У процесі іспиту комісія повинна оцінити:

1. Системність мислення, вміння пов'язувати окремі проблеми чи частини явища в єдине ціле.
2. Вміння логічно та послідовно викладати свої думки.
3. Обсяг знань з напрямку «соціальні та поведінкові науки».

Оцінка за результатами вступного іспиту виставляється за 100-бальною шкалою.

4.2. Особи, які одержали ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю та виявили бажання навчатися в аспірантурі за спеціальністю 051 Економіка складають додаткове вступне фахове випробування.

Додаткове вступне фахове випробування має на меті встановити можливість випускників інших спеціальностей навчатися за зазначеною програмою.

Оцінка за результатами додаткового вступного фахового випробування виставляється за 100-бальною шкалою.

4.3. При підрахунку конкурсного балу для осіб, зазначених у п. 4.2 враховується середня оцінка, одержана за фахове вступне випробування та додаткове вступне фахове випробування.

4.4. Для вступників на навчання в аспірантурі обов'язковим є складання вступного іспиту з іноземної мови. Оцінка за результатами вступного іспиту виставляється за 100-бальною шкалою.

4.5. Для вступників на навчання в аспірантурі за відповідною спеціальністю конкурсний бал обчислюється як сума результату фахового випробування та вступного іспиту з іноземної мови.

4.6. Для вступників, які одержали ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю, при зарахуванні на навчання конкурсний бал обчислюється як сума середньої оцінки за фахове випробування та додаткове фахове вступне випробування й

оцінки вступного іспиту з іноземної мови.

4.7. У разі, якщо вступник *має однакові конкурсні бали* під час конкурсного відбору враховуються *додаткові бали* за участь в олімпіадах, конкурсах, наявність публікацій науково-дослідницького характеру, що відповідають спеціальності.

За участь в професійно орієнтованих олімпіадах, конкурсах, наявність опублікованих праць науково-дослідницького характеру вступник отримує 50 додаткових рейтингових балів незалежно від кількості та обсягу публікацій чи кількості конкурсів (олімпіад), в яких вступник приймав участь. Факт наявності та відповідності змісту публікацій спеціальності встановлюється членами екзаменаційної комісії в процесі розгляду наданих вступником оригіналів або завірених ксерокопій друкованих видань. У випадку, коли надається ксерокопія, копіюванню підлягають усі сторінки, на яких розміщена публікація, а також титульна сторінка і сторінки змісту видання.

5. ПРИКЛАД ТИПОВОГО СИТУАЦІЙНОГО ЗАВДАННЯ

Ситуація. (40 балів)

Для розуміння намірів, можливостей і слабких сторін бізнес-конкурентів найчастіше застосовується конкурентна розвідка. Являючись законним способом збору і аналізу інформації, конкурентна розвідка також дає можливість покращити інформаційне забезпечення підприємства.

Обґрунтуйте ефективність застосування методів конкурентної розвідки на прикладі певного підприємства та опишіть мету створення системи конкурентної розвідки даного підприємства.

6. ЛІТЕРАТУРА

за окремими дисциплінами

Розділ 1. Економіка

1. Задоя А.О., Задоя О.А. Мікроекономіка: Курс лекцій та вправи: Навчальний посібник [Електронне видання]. - 7-ме вид. – Д.: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. – 211 с.
2. Задоя А.А. Макроекономіка: Учебник / А.А. Задоя, Ю.Е. Петруня. – К.: Знання, 2014. – 381 с.
3. Світова економіка: Підручник / За ред. О.І. Шниркова, В.А. Мазуренка, О.І. Рогаа. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. – 616 с.
4. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. – К.: Кондор - Видавництво, 2016. – 378 с.
5. Заблоцький Б. Ф. Економіка і організація іноваційної діяльності : навч. посіб. / Б. Ф. Заблоцький. – 2-ге вид. – К. : Ліра-К, 2015. – 428 с
6. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.
7. Економіка підприємств водопостачання та водовідведення : навч. посіб. / С.О. Федулова; за ред. проф. О.А. Півоварова; Укр. держ. хім.-тех.

Розділ 2. Політологія

1. Воронянський О.В. Політологія: підручник / [Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю., Скубій І.В.]; Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка. - Харків : ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2017. - 179 с.
2. Гелей С. Д. Політологія : навчальний посібн. / С. Д. Гелей, С. М. Рутар. - 9-те вид., переробл. і доп. - Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. - 370 с. Шифр Ф/Г 311
3. Горбач, О. Н. Політологія : навч. посіб. / Олександр Горбач, Руслан Демчишак ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - 3-тє вид., допов. та перероб. - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. - 259 с
4. Історія політичної думки : підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми [І. В. Алексеєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін.]. – Л. : «Новий світ – 2000», 2016. – 1000 с.
5. Історія політичної думки: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, І. Ю. Вільчинська та ін.]; 2-е вид., перероб. і доп. – Львів : «Новий Світ–2000», 2017. – Т.1.: Від зародження до початку ХХ ст. – 404 с.
6. Данильян О. Г. Політична влада як механізм регулювання конфліктів у сучасних суспільствах [Електронний ресурс] / О. Г. Данильян // Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого". Серія : Філософія, філософія права, політологія, соціологія. - 2014. - № 4. - С. 7-14.
7. Інформаційна складова державної політики та управління [Текст]: монографія / [Соловйов С. Г. та ін.; заг. ред. Грицяк Н. В.]; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, каф. інформ. політики та електрон. урядування. – Київ: К. І. С., 2015. – 318 с.
8. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. – Львів : «Новий Світ-2000», 2016. – Т. 1. – 516 с.

Розділ 3. Психологія

1. Коваленко А.Б. Психологія міжособистісного взаєморозуміння : підручник / А. Б. Коваленко. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. – 215 с.
2. Максименко С.Д. Психологія особистості / С.Д. Максименко. – К. : Вид-во ТОВ «КММ», 2007. – 296 с.
3. Тітов І.Г. Елементи практичної психометрики : навчальний посібник / І.Г. Тітов. – К. : Видавничий дім «Кондор», 2018. – 128 с.
4. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування : навчальний посібник / І. М. Цимбалюк. – 2-ге вид., випр. та допов. – К. : ВД «Професіонал», 2007. – 464 с.
5. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів : ЛНУ, 2011. – 179 с.

Розділ 4. Соціологія

1. Барков С.А. Соціологія організацій [Електронний ресурс]. 2015. URL:https://stud.com.ua/36031/sotsiologiya/sotsiologiya_organizatsiy
2. Людина в соціальних організаціях: методичний посібник для студентів спеціальності 054 «Соціологія» / К.А. Агаларова, Т.М. Байдак, М.В. Бірюкова, В.О. Болотова, Н.О. Ляшенко, І.П. Рущенко – Харків : НТУ «ХП», 2020. – 170 с.
3. Барвінський А. О. Соціологія. Центр навч. літератури, 2005. 154 с.
4. Болотіна Є. В., Мішура В. Б. Соціологія. Центр навч. літератури, 2007. 128 с.
5. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Врезомська С. Ж. Соціологія: практикум. Модульний варіант. К: Центр учбової літератури, 2009. 272 с.
6. Соціологія : підручник / Ю.Ф. Пачковський, Н.В. Коваліско, І.В. Городняк та ін. ; за ред. д-ра соціол. наук, проф. Ю.Ф. Пачковського. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 418 с.
7. Соціологія: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / за заг. ред. В.І.Докаша. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 360 с

Навчальне видання

Методичні матеріали до додаткових вступних фахових випробувань на навчання в аспірантурі з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Підписано до друку Формат 60 X 84/16. Ум. друк. арк. 0, 5
Оперативна поліграфія. Зам. № . Тираж прим.

Університет Альфреда Нобеля.
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.